

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2019/70

Karar Sayısı:2019/81

Karar Tarihi:16/10/2019

R.G. Tarih – Sayı:5/12/2019 – 30969

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Danıştay Onüçüncü Dairesi

İTİRAZIN KONUSU: 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanunu’nun geçici 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan “*Kanal ve frekans kullanım bedelini 42 nci maddeye göre ödemeyen...*” ibaresinin Anayasa’nın 2. maddesine aykırılığı ileri sürülerek iptaline ve yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesi talebidir.

OLAY: Kanal ve frekans kullanım bedelini ödemediği gerekçesiyle idare tarafından yayını durdurulan yayıncı kuruluş hakkında açılan davada itiraz konusu kuralın Anayasa’ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN VE İLGİLİ GÖRÜLEN KANUN HÜKÜMLERİ

A. İptali İstenen Kanun Hükmü

Kanun’un itiraz konusu kuralın da yer aldığı geçici 4. maddesi şöyledir:

“Kanal ve frekanslarla ilgili geçiş hükümleri

*GEÇİCİ MADDE 4 - (1) Üst Kurulca sıralama ihalesi yapıp, karasal yayın lisansları verilene kadar geçecek süre içerisinde, sadece 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun geçici 6 ncı maddesi uyarınca karasal ortamda yayında olan radyo ve televizyon kuruluşları, Üst Kurulca yayın yapmalarına müsaade edilmiş olan yerleşim yerleri ile sınırlı olmak kaydıyla, yayınlarına devam ederler. Bu kuruluşlardan, 41 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen kanal ve frekans yıllık kullanım bedeli, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren tahsil edilir. **Kanal ve frekans kullanım bedelini 42 nci maddeye göre ödemeyen** veya karasal yayın lisansları için sıralama ihalesinin yapılmasının ardından tahsise hak kazanmayan kuruluşların karasal yayınları bir ay içinde Üst Kurulca durdurulur. Sıralama ihalesinde tahsise hak kazanan kuruluşların yayınları Üst Kurulca belirlenen takvimde, daha önce yayın yaptıkları kanal ve frekanslardan, tahsis edilen kanal, multipleks kapasitesi ve frekanslara taşınır.*

(2) (Değişik: 10/9/2014-6552/136 md.) Sıralama ihalesinde karasal sayısal televizyon multipleks kapasitesi tahsisine hak kazanan kuruluşlardan bir bölümüne, ihaledeki sıraları ve analog kanal kapasitesi dikkate alınarak en fazla iki yıl süreyle karasal sayısal yayının yanı sıra analog televizyon yayını yapmalarına da imkân tanınır. Tahsisi müteakip en geç iki yıllık süre sonunda analog karasal televizyon yayınları ülke genelinde tümüyle sonlandırılır ve analog karasal televizyon yayınları durdurulur. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu da kendisine yapılan tahsisler çerçevesinde ve Üst Kurulca verilen süre içinde karasal radyo ve televizyon yayınlarını eski kullandığı kanal ve frekanslardan tahsis edilen kanal, multipleks kapasitesi ve frekanslara taşır.

(3) *Bu madde uyarınca Üst Kurulca yayınları durdurulan kuruluşların yayınlarına izinsiz olarak devam etmeleri durumunda bu kuruluşlar hakkında, 33 üncü maddenin birinci fıkrası uyarınca işlem yapılır.*

(4) *Karasal yayın lisanslarının verilmesinin ardından mevcut verici tesisleri özel medya hizmet sağlayıcılar tarafından kaldırılır veya tarafların mutabık kalacakları bir bedel karşılığında verici tesis ve işletim şirketine devredilir. Verici tesis ve işletim şirketi tarafından devralınmayan verici tesisleri Üst Kurulca yapılacak uyarının ardından üç ay içinde kaldırılır. Verilen süre içinde kaldırılmayan ve faaliyetine devam eden verici tesisleri Üst Kurulca mühürlenerek kapatılır.*

(5) *Frekans planları ve uygulama takvimi bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde hazırlanır.*

(6) *Üst Kurula tahsis edilen frekans bantları dışındaki frekans bantları, sayısal yayına geçişin tamamlanmasını takiben Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun talebi çerçevesinde Üst Kurul tarafından boşaltılır.*

(7) *(Ek: 10/9/2014 - 6552/136 md.; Mülga: 2/1/2017-KHK-687/9 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7076/9 md.)”*

B. İlgili Görülen Kanun Hükmü

Kanun'un ilgili görülen 42. maddesi şöyledir:

“Gelirlerin tahsili

MADDE 42 – (1) (Değişik: 10/9/2014 - 6552/135 md.) Yayın lisans ücreti birinci taksiti lisans belgesinin verilmesinden önce ödenmek koşuluyla kalan taksitler takip eden her yılın Şubat ayının son gününe kadar ödenecek şekilde on eşit taksitte; yayın iletim yetkilendirme ücreti, yetki belgesinin verilmesini müteakip altı ay içinde eşit taksitlerle alınır.

(2) 41 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre ödenecek televizyon kanal, multipleks kapasitesi ve radyo frekans yıllık kullanım ücreti, her yılın ocak, nisan, temmuz ve ekim aylarında olmak üzere dört eşit taksitte, (ç) bendinde öngörülen ticarî iletişim gelirlerinden ayrılacak paylar, elde edildikleri ayı takip eden üçüncü ayın en geç yirmisinde ilgili medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar tarafından ödenir.

(3) (Değişik: 4/7/2012-6353/63 md.) Medya hizmet sağlayıcıları, her takvim ayı içinde elde ettikleri ticari iletişim gelirlerini, takip eden ayın son gününe kadar şekil ve içeriğiyle verilme usul ve esasları Üst Kurul tarafından belirlenen beyanname ile beyan ederler. İlgili dönemde gelir elde edilmemiş olsa dahi beyanname verilmesi zorunludur.

(4) (Ek: 4/7/2012-6353/63 md.) Medya hizmet sağlayıcıları ile ticari iletişim gelirinin elde edilmesine aracılık yapanlar, yasal defter kayıtlarını, Üst Kurul payının hesaplanmasına esas teşkil eden ticari iletişim gelirlerinin doğru tespit edilmesini sağlayacak şekilde düzenlerler. Medya hizmet sağlayıcılar ile ticari iletişim gelirinin elde edilmesine aracılık yapanlar, Üst Kurul payının hesaplanmasına esas teşkil eden ticari iletişim gelirlerinin tespitine ilişkin olarak Üst Kurul tarafından veya Maliye Bakanlığına bağlı vergi incelemesine yetkili elemanlar tarafından incelendikleri hallerde, incelemeyi yapanlarca istenilen bilgileri vermeye ve bunlarla ilgili defter ve belgeleri ibraz etmeye mecburdurlar. Bilgiler yazı ile istenilir ve cevap vermeleri için kendilerine 15 günlük süre verilir. Zor durumda bulunmaları sebebiyle bilgi verme ve ibraz ödevlerini süresi içinde yerine getiremeyecek olanlara, sürenin bitmesinden önce yazı ile istemde

bulunulması ve istemde belirtilen mazeretin kabule layık görülmesi kaydıyla kanuni sürenin bir katını geçmemek üzere ek süre verilebilir.

(5) (Ek: 4/7/2012-6353/63 md.) Üst Kurul tarafından üçüncü fıkra uyarınca verilmesi gereken beyannameyi süresinde vermeyen medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar hakkında, beşbin Türk Lirası; dördüncü fıkrasında belirlenen bilgi verme ve ibraz yükümlülüklerini süresi içinde yerine getirmeyen veya eksik yerine getiren medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar ile ticari iletişim gelirinin elde edilmesine aracılık yapanlar hakkında, onbin Türk Lirası tutarında idari para cezası kesilir. Bu fıkra uyarınca kesilecek ceza, radyo kuruluşları hakkında yüzde elli oranında uygulanır. (Ek cümle: 10/9/2014 - 6552/135 md.) Beyannamenin kanuni süresinden sonraki ilk otuz gün içinde verilmesi hâlinde yukarıda belirlenen ceza tutarı 1/10 oranında, devam eden otuz gün içinde verilmesi hâlinde ceza tutarı 1/5 oranında, devam eden günlerde verilmesi hâlinde ise ceza tutarı tam olarak uygulanır.

(6) (Ek: 4/7/2012-6353/63 md.) Bu Kanunun 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde yer alan Üst Kurul gelirlerinin süresinde ödenmemesi halinde bu gelirlere 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında faiz uygulanır.

(7) (Ek: 4/7/2012-6353/63 md.) Üçüncü fıkraya göre beyan edilmesi gereken ticari iletişim gelirlerinin süresinde beyan edilmediği veya eksik beyan edildiğinin tespiti üzerine medya hizmet sağlayıcılarına 30 gün içerisinde Üst Kurul gelirinin ödenmesi bir yazı ile bildirilir. Medya hizmet sağlayıcıları tarafından süresinden sonra beyan edilen Üst Kurul geliri beyan tarihini takip eden 30 gün içerisinde ödenir. Üçüncü fıkraya göre beyan edilmesi gereken Üst Kurul gelirinin süresinde beyan edilmemesi veya eksik beyan edilmesi halinde, beyan edilmesi gerektiği tarihten ödendiği tarihe kadar geçen süreye altıncı fıkra kapsamında faiz uygulanır.

(8) (Ek: 4/7/2012-6353/63 md.) Süresinde ödenmeyen Üst Kurul gelirleri genel hükümlere göre tahsil edilir. (Ek cümle: 10/9/2014 - 6552/135 md.) Bu madde hükümlerine göre Üst Kurulca yapılacak icra takiplerinde Ankara icra daireleri yetkilidir.”

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Hasan Tahsin GÖKCAN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Hicabı DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Kadir ÖZKAYA, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ ve Yıldız SEFERİNOĞLU’nun katılımlarıyla 26/6/2019 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma talebinin esas inceleme aşamasında karara bağlanmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

2. Başvuru kararı ve ekleri Raportör Hilmi Can TURAN tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu ve ilgili görülen kanun hükümleri, dayanan ve ilgili görülen Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. Genel Açıklama

3. 6112 sayılı Kanun’un 41. maddesinde; yayın lisans ücretleri, televizyon kanal, multipleks kapasite ve radyo frekans yıllık kullanım ücretleri, yayın iletim yetkilendirme

cretleri, aylık brüt ticari iletişim gelirlerinden ayrılacak yüzde bir buçuk paylar, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı bütçesinden alınacak Hazine yardımı ve sair gelirler Radyo ve Televizyon st Kurulunun (st Kurul) gelir kalemleri olarak sayılmıştır.

4. Kanun'un 42. maddesinde ise st Kurul gelirlerinin tahsiline ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiş, anılan maddenin (6) ve (8) numaralı fıkralarında yayın lisans ücretleri, televizyon kanal, multipleks kapasite ve radyo frekans yıllık kullanım ücretleri, yayın iletim yetkilendirme ücretleri ile aylık brüt ticari iletişim gelirlerinden ayrılacak yüzde bir buçuk pay gelirlerinin süresinde ödenmemesi hâlinde bu gelirlere 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 51. maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında faiz uygulanacağı ve süresinde ödenmeyen st Kurul gelirlerinin genel hükümlere göre tahsil edileceği belirtilmiştir.

B. Anlam ve Kapsam

5. Kanun'un geçici 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasının üçüncü cümlesinde kanal ve frekans kullanım bedelini 42. maddeye göre ödemeyen kuruluşların karasal yayınlarının bir ay içinde st Kurulca durdurulacağı hükme bağlanmakta olup anılan cümlede yer alan "*Kanal ve frekans kullanım bedelini 42 nci maddeye göre ödemeyen...*" ibaresi, itiraz konusu kuralı oluşturmaktadır.

6. İtiraz konusu kuralla düzenlenen yayın durdurma işleminin daimi veya geçici mahiyette olduğu Kanun metninde belirtilmemiştir. Ancak kanal ve frekans kullanım bedelinin usulüne uygun ödenmemesi üzerine kuruluşların karasal yayınlarının durdurulacağının hükme bağlanmış olması karşısında yayın durdurma işleminin anılan bedelin ödenmesine kadar tesis edilebilecek geçici bir nitelik taşıdığı anlaşılmaktadır. Nitekim st Kurulun uygulaması da bu yöndedir. Ayrıca yayın durdurma tedbirine başvurulması bakımından ödenmeyen kanal ve frekans bedelinin parasal tutarı hakkında Kanun'da bir sınır öngörülmediğinden anılan tedbire kanal ve frekans bedelinin tamamen ödenmemesi durumunda başvurulabileceği gibi kısmen ödenmeme hâlinde de başvurulabileceği anlaşılmaktadır.

C. İtirazın Gerekçesi

7. Başvuru kararında özetle; itiraz konusu kuralda kanal ve frekans kullanım bedelini Kanun'un 42. maddesine göre ödemeyen kuruluşların karasal yayınlarının durdurulmasının öngörüldüğü, anılan maddede ödenmeyen st Kurul gelirinin genel hükümlere göre tahsil edileceği hususunun özel olarak düzenlendiği, bu yolla tahsili mümkün olan bir alacak nedeniyle özel radyo ve televizyonların yayın faaliyetlerinin bütünüyle durdurulmasının st Kurul alacağının tahsili bakımından zorunlu olmadığı, bu yaptırım ile ulaşılmak istenen amaç arasında makul bir orantı bulunmadığı, bu yönüyle ölçülülük ilkesini ihlal ettiği ve hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmadığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri srlmştir.

. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

8. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural, ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 13., 26. ve 28. maddeleri yönünden de incelenmiştir.

9. Anayasa'nın 25. maddesinin birinci fıkrasında herkesin düşünce ve kanaat hürriyetine sahip olduğu belirtildikten sonra 26. maddesinin birinci fıkrasında "*Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resm makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak*

ya da vermek serbestliğini de kapsar” hükmüne yer verilerek ifade özgürlüğü güvence altına alınmıştır.

10. İfade özgürlüğü yalnızca düşünce ve kanaatlerin içeriğini değil iletilme biçimlerini de koruma altına almaktadır. Nitekim Anayasa’nın 26. maddesinde ifade özgürlüğünün kullanımında başvurulabilecek araçlar *söz, yazı, resim veya başka yollar* olarak ifade edilmiş ve *başka yollar* ifadesiyle her türlü ifade aracının anayasal koruma altında olduğu gösterilmiştir. Anılan maddenin birinci fıkrasının son cümlesinde; ifade özgürlüğünün radyo, televizyon ve benzeri yollarla yapılan yayınların izin sistemine bağlanmasına engel olmadığı ifade edilerek radyo ve televizyon yayınlarının da 26. maddenin koruması altında olduğu belirtilmiştir. Radyo ve televizyon yayınlarının ifade özgürlüğünün ayrılmaz bir parçası olduğu konusunda hiçbir şüphe bulunmamaktadır.

11. Anayasa’nın 28. maddesinde ise basın özgürlüğü güvence altına alınmış, maddenin birinci fıkrasının ilk cümlesinde “*Basın hürdür, sansür edilemez*” hükmü yer alırken, ikinci fıkrada “*Devlet basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır*” düzenlemesi yer almaktadır. Maddenin üçüncü fıkrasında ise basın özgürlüğünün sınırlanmasında, Anayasa’nın 26. ve 27. maddeleri hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir.

12. Karasal ortamda yayın yapan radyo ve televizyon kuruluşlarından kanal ve frekans yıllık kullanım ücretinin veya bedelinin tamamen veya kısmen tahsil edilmemesi durumunda uygulanacak yayın durdurma tedbirinin, ilgili radyo ve televizyon kanallarının ifade ve basın özgürlüğünü sınırlandırdığı açıktır.

13. İfade ve basın özgürlüğüne sınırlama getirilirken temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin genel ilkeleri düzenleyen Anayasa’nın 13. maddesinin gözönünde bulundurulması gerekmektedir.

14. Anayasa’nın 13. maddesinde “*Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz*” denilmektedir. Anayasa’nın anılan maddesi uyarınca ifade ve basın özgürlüğü, yalnızca kanunla ve Anayasa’nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak sınırlanabilir. Ayrıca getirilen bu sınırlamalar *demokratik toplum düzeninin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.*

15. Karasal ortamdan yapılan radyo ve televizyon yayınlarıyla ilgili olarak belirli bir takvime göre sınırlı bir doğal kaynak olan frekans bantlarını planlama ve daha sonra yapılacak sıralama ihalesi sonrası medya hizmet sağlayıcı kuruluşlara kanal ve frekansları tahsis etme ve yayın lisansı verme yetkisi 6112 sayılı Kanun’la Üst Kurula verilmiştir.

16. Kanun’un 26. maddesinin (6) numaralı fıkrasına göre karasal ortamdan yapılacak radyo ve televizyon yayın hizmeti için tahsis edilmiş kanal, multipleks kapasitesi ve radyo frekansları için kamu ve özel medya hizmet sağlayıcı kuruluşlardan yıllık kullanım ücreti alınır. Bu ücreti kanallardan tahsis etmeye yetkili organ 41. madde uyarınca Üst Kuruldur.

17. Frekans bantları, ülkenin tamamının hak sahibi olduğu ulusal bir kaynak olup hazine malı niteliğindedir. Bu itibarla 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu’nun 36. maddesi uyarınca Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunca Üst Kurula tahsis edilmiş olan frekans bantlarının kullanım izni Üst Kurul tarafından verilmektedir. Karasal ortamda yayın yapan radyo ve televizyon kuruluşlarından *kanal ve frekans yıllık kullanım ücretinin veya bedelinin* tahsil edilmesi de bu izin sisteminin bir parçasıdır.

18. Belirtilen nedenlerden dolayı herhangi bir kanalın kullanım ücretini ödemedi frekans kullanımı, kıt kaynağın etkin kullanımına imkân sağlayacak tedbirlerin alınmasını engelleyebilecek, izin sisteminin kanal ve radyolar üzerindeki bağlayıcılığını zayıflatabilecektir.

19. 6112 sayılı Kanun'un geçici 4. maddesinde kanal ve frekans kullanım bedelinin ödenmemesi nedeniyle ilgili radyo ve televizyon kuruluşlarının karasal yayınlarının durdurulabilmesine yetki tanıyan kural, söz konusu kuruluşların kanal ve frekans kullanım bedelini usulüne uygun bir şekilde ödemeye zorlayıcı bir tedbir olarak öngörülmüştür.

20. Sınırlı bir frekans alanının paylaştırılması ve söz konusu alanın yönetilmesine ilişkin alınması gereken idari tedbirler gözönünde bulundurulduğunda kanal ve frekans bedelinin ödenmesi izin sisteminin bir gereğidir. İtiraz konusu kuraldaki gibi bu ödemelerin yapılması için idarenin tedbir uygulaması, Anayasa'nın 26. maddesinde belirtilen izin sistemi kapsamında yapılan sınırlamayı ifade etmekte olup bu yönüyle kuralla getirilen sınırlamanın anayasal bakımdan meşru bir amacının bulunduğu anlaşılmaktadır.

21. Anayasa Mahkemesinin yerleşik içtihatlarında belirtildiği üzere ifade ve basın özgürlüğü herkes için geçerli ve demokrasinin işleyişi için yaşamsal önemdedir. Bu bakımdan radyo ve televizyon frekans tahsisi konusunda bir izin sistemi işletilerek bu alanın sağlıklı bir düzene kavuşturulması, kanal ve radyoların sınırlı olan frekansları kullanabilmesine dolayısıyla ifade ve basın özgürlüklerinin korunmasına hizmet edecektir. Bu itibarla izin sistemi kapsamında kanal ve frekans kullanım ücretinin tahsil edilmesini amaçlayan birtakım tedbirlere başvurulması demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırılık taşımamaktadır.

22. Anayasa'nın 13. maddesinde güvence altına alınan ölçülülük ilkesi *elverişlilik*, *gereklilik* ve *orantılılık* olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. *Elverişlilik* öngörülen sınırlamanın ulaşılmak istenen amacı gerçekleştirmeye elverişli olmasını, *gereklilik* ulaşılmak istenen amaç bakımından sınırlamanın zorunlu olmasını diğer bir ifadeyle aynı amaca daha hafif bir sınırlama ile ulaşılmamasının mümkün olmamasını, *orantılılık* ise hakka getirilen sınırlama ile ulaşılmak istenen amaç arasında makul bir dengenin gözetilmesi gerekliliğini ifade etmektedir.

23. Frekans planı ve tahsisi ile izin sisteminin sağlıklı bir şekilde uygulanmasını sağlamak ve bu sistemin kanal ve radyolar üzerindeki bağlayıcılığını devam ettirmek için kanal ve frekans kullanım ücretlerinin tahsili önem arz etmektedir.

24. Kuralla öngörülen yayın durdurma yetkisi ile kanal ve frekans kullanım ücretlerinin zamanında ödenmesinin sağlanarak izin sisteminin tam olarak uygulanmasının amaçlandığı kuşkusuzdur. Söz konusu tedbirin hedeflenen amaca ulaşma bakımından elverişli olmadığı söylenemez. Bu durumda, öngörülen sınırlamanın ulaşılmak istenen amaç bakımından zorunlu olup olmadığına ve sınırlama ile ulaşılmak istenen amaç arasında makul bir dengenin bulunup bulunmadığına bakılmalıdır.

25. Kanun'un 42. maddesinin (8) numaralı fıkrasındaki “*Süresinde ödenmeyen Üst Kurul gelirleri genel hükümlere göre tahsil edilir...*” düzenlemesi ile aynı maddenin (6) numaralı fıkrasındaki “*Bu Kanunun 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde yer alan Üst Kurul gelirlerinin süresinde ödenmemesi halinde bu gelirlere 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında faiz uygulanır*” hükmü gözetildiğinde, kanal ve frekans kullanım bedelinin ödenmemesine karşı birtakım tahsil yollarının mevzuatta öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

26. İtiraz konusu kuralda gecikmesi ya da ödenmemesi durumunda gecikme zammı uygulanan ve icra yoluyla da tahsili mümkün olan bir alacak nedeniyle kademeli bir tedbir

yöntemi olmaksızın, doğrudan özel radyo veya televizyon yayınının durdurulması öngörülmektedir. Kanun'da yayın durdurma tedbirine başvurulması bakımından ödenmeyen parasal tutar için bir sınır da öngörülmemiş, dolayısıyla küçük meblağlar için de bu sürecin işletilebilmesine imkân tanınmıştır. Üstelik yayın durdurma konusunda bağlı yetki söz konusu olduğundan küçük meblağlar yönünden de yayının durdurulması zorunluluğunun bulunduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan yayın durdurma tedbirinin neticesinde ilgili kanalın faaliyetlerinin durması ve gelirlerinin kesilmesiyle geçici olan yayın durdurma tedbiri kalıcı hâle gelebilecektir.

27. Herhangi bir ifade özgürlüğü sınırlamasına nazaran basın özgürlüğüne yönelik sınırlamaların bireylerin haber alma hakkını da temin ettiğinden daha katı ölçütlere tabi olması gerekir. Bu çerçevede anılan hususlar dikkate alındığında öngörülen tedbirin kuralla ulaşılmak istenen amaç bakımından zorunlu olmadığı, kuralda sınırlamayla hedeflenen kamu yararı ile ifade ve basın özgürlüğü arasında bulunması gereken makul dengenin kurulamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

28. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 13., 26. ve 28. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir.

Serdar ÖZGÜLDÜR bu görüşe ek gerekçeyle katılmıştır.

Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Kadir ÖZKAYA, Recai AKYEL ve Yıldız SEFERİNOĞLU bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın 13., 26. ve 28. maddelerine aykırı görülerek iptal edildiğinden ayrıca Anayasa'nın 2. maddesi yönünden incelenmemiştir.

IV. YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI TALEBİ

29. Başvuru kararında özetle itiraz konusu kuralın uygulanması hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararlar doğabileceği belirtilerek yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesi talep edilmiştir.

15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un geçici 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan "*Kanal ve frekans kullanım bedelini 42 nci maddeye göre ödemeyen...*" ibaresine yönelik yürürlüğün durdurulması talebinin, koşulları oluşmadığından REDDİNE 16/10/2019 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

V. HÜKÜM

15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un geçici 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan "*Kanal ve frekans kullanım bedelini 42 nci maddeye göre ödemeyen...*" ibaresinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Kadir ÖZKAYA, Recai AKYEL ile Yıldız SEFERİNOĞLU'nun karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA 16/10/2019 tarihinde karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Engin YILDIRIM

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Burhan ÜSTÜN

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

EK GEREKÇE

İtiraz mahkemesi, başvurusunda; itiraza konu kuralın geçici maddeyle düzenlendiğini, geçici bir durumun süreklilik kazanacak bir şekilde uygulanamayacağını, bu durumun ise Anayasa'nın 2. maddesindeki hukuk devleti ilkesine aykırı olduğunu öne sürmektedir.

Kuralın (6112 sayılı Kanun'un geçici 4. maddesinin) incelenmesinde; “*Üst kurulca sıralama ihalesi yapıp, karasal yayın lisanları verilene kadar geçecek süre içerisinde*” kanal ve frekans kullanım bedelini aynı Kanun'un 42. maddesine göre ödemeyen yayın kuruluşunun karasal yayınlarının durdurulacağının hüküm altına alındığı görülmektedir. 6112 sayılı Kanun 15/2/2011 tarihinde kabul edilmiş olup, dosya kapsamında kuralda öngörülen sıralama ihalesinin halen (geçen sekiz yıla yakın süre zarfında) yapılmadığı anlaşılmaktadır. Bu ihalenin ne zaman yapılacağı da belli olmadığından, “geçici” mahiyetindeki bir kural adeta “daimi” kurala dönüşmüş durumdadır. Bu durum ise Anayasa'nın 2. maddesindeki hukuk devleti ilkesi ile bağdaşır mahiyette değildir.

Açıklanan nedenle, kuralın aynı zamanda Anayasa'nın 2. maddesi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğu kanısında olduğumdan, iptal sonucuna bu ek gerekçe ile katılıyorum.

Üye
Serdar
ÖZGÜLDÜR

KARŞI OY

İtiraz başvurusu; 6112 sayılı Kanun'un geçici 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan “*Kanal ve frekans kullanım bedelini 42'nci maddeye göre ödemeyen...*” bölümünün iptaline yöneliktir.

Konu ve mahiyet itibarıyla benzer nitelikte bulunan 15/6/2012 tarih ve E:2012/24, K:2012/95 sayılı Anayasa Mahkemesi kararında yer alan karşı oyumdaki gerekçelerle çoğunluğun kuralın iptali yönündeki kararına katılmadım.

Üye
Muammer
TOPAL

KARŞIOY GEREKÇESİ

6112 sayılı Kanunun geçici 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasının üçüncü cümlesinin “*Kanal ve frekans kullanım bedelini 42 nci maddeye göre ödemeyen ...*” bölümünün Anayasaya aykırı olduğuna ve iptaline karar verilmiştir.

İptal kararının gerekçesinde; anılan bedelin ödenmemesi nedeniyle yayınların durdurulmasının ödeme için zorlayıcı bir tedbir ve bu bedelin ödenmesinin izin sisteminin gereği olduğu, bu nedenle kuralla öngörülen sınırlamanın meşru bir amacının bulunduğu, izin sistemi kapsamında kanal ve frekans kullanım ücretinin tahsil edilmesini amaçlayan tedbirlere başvurulmasının demokratik toplum düzeninin gereklerine de aykırılık taşımadığı, ancak kuralla öngörülen söz konusu tedbirin hedeflenen amaca ulaşma bakımından elverişli olsa da ölçülülük ilkesinin gereklilik ve orantılılık ilkelerine uygun olmadığı belirtilerek kuralın Anayasanın 13., 26. ve 28. maddelerine aykırı olduğuna hükmedilmiştir.

Bilindiği gibi, Anayasanın 26. maddesinde ifade hürriyeti düzenlenirken birinci fıkra hükmünün radyo ve televizyon gibi yollarla yayınların izin sistemine bağlanmasına engel olmadığı; 133. maddesinin birinci fıkrasında da radyo ve televizyon kurma ve işletmenin kanunla düzenlenecek şartlar çerçevesinde serbest olduğu belirtilmiştir.

Anayasanın bu hükümlerine uygun olarak 6112 sayılı Kanunla radyo ve televizyon yayınları ile ilgili usul ve esaslar belirlenmiştir. Kanunun itiraz konusu kuralı da içeren geçici 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasında ise, sıralama ihalesi yapıp yayın lisansları verilene kadar geçecek süre içinde, daha önce yürürlükte olan 3984 sayılı Kanunun geçici 6. maddesi uyarınca yayında olan radyo ve televizyon kuruluşlarının yayınlarına devam etmeleri öngörülerek bunlardan 41. maddede belirtilen kanal ve frekans kullanım bedeli alınacağı ve bu bedelleri 42. maddeye göre ödemeyen kuruluşların yayınlarının Üst Kurulca durdurulacağı hükme bağlanmıştır.

Böylece Anayasanın 28. maddesinde izne ve malî şartlara bağlanamayacağı belirtilen basımevi kurmadan farklı olarak radyo ve televizyonların kuruluşu Anayasanın 26. ve 133. maddelerine uygun şekilde izin sistemine bağlanmış ve -diğer şartların yanında- kanal ve frekans kullanım bedellerinin de ödenmesi şartına tâbi tutulmuştur.

Söz konusu bedelin ödenmesi Anayasada öngörülen izin sisteminin sağlıklı bir şekilde uygulanması bakımından zorunlu olduğundan, kuralla getirilen sınırlamanın meşru bir amacı bulunduğu gibi kullanım ücretinin tahsil edilmesini amaçlayan tedbirlere başvurulması da demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı değildir. Ancak çoğunluğun kararında, bu hususların yanında sınırlamanın ölçülülük ilkesinin alt ilkelerinden olan elverişlilik ilkesine de aykırı olmadığı kabul edilirken basın özgürlüğüne yönelik sınırlamaların daha katı ölçütlere tâbi tutulması gerektiği, bu çerçevede mezkûr tedbirin ulaşılmak istenen amaç bakımından zorunlu olmadığı ve sınırlamayla hedeflenen kamu yararı ile ifade ve basın hürriyetleri arasında bulunması gereken makul dengenin kurulamadığı belirtilmiştir.

Temel hakları sınırlayan kanun hükümleri ölçülülük ilkesi bakımından değerlendirilirken, bir yandan düzenlemenin kamu yararının sağlanması amacına yönelik olup olmadığı ve ulaşılmak istenen kamu yararının önemi, diğer yandan da sınırlama öngören düzenlemenin mahiyeti gözönünde tutularak düzenlemeden etkilenen kişilere yüklenen külfet dikkate alınmalıdır.

Kararın gerekçesinde, söz konusu kanal ve frekansların sınırlı ulusal bir kaynak olduğu ve ülkenin tamamının bunların üzerinde hak sahibi bulunduğu, bu nedenle kullanım izninin Üst Kurul tarafından verildiği ve anılan bedelin tahsil edilmesinin getirilen izin sisteminin gereği olduğu, bu ödemelerin yapılması için zorlayıcı bir idarî tedbir öngörülmesinin de Anayasanın 26. maddesinde belirtilen izin sistemi kapsamında yapılan sınırlamayı ifade ettiği, bu yönüyle kuralla getirilen sınırlamanın anayasal bakımdan meşru bir amacının bulunduğu belirtilerek düzenlemenin önemli bir kamu yararının sağlanması amacına yönelik olduğu çoğunluk tarafından da kabul edilmiştir.

Kararda kuraldaki sınırlamanın gerekli olmadığı ve hedeflenen kamu yararı ile ifade ve basın hürriyetleri arasında bulunması gereken makul dengenin kurulamadığı sonucuna ulaşılmışının nedeni olarak gösterilen söz konusu hürriyetler kuşkusuz demokrasinin işleyişi bakımından hayati önemdedir. Ancak ifade ve basın hürriyetleri herkes için geçerlidir. Başka bir anlatımla, anılan özgürlükler sadece izin sistemine ilişkin kanunî düzenlemeler yürürlüğe girmeden önce radyo ve televizyon yayınlarına başladığı için dava konusu kuralın da bulunduğu geçici madde hükmünden yararlanma ayrıcalığı tanınan radyo ve televizyon kuruluşları için değil, yayın yapmak isteyen ve Kanundaki şartlara sahip oldukları hâlde sıralama ihalesinin yapılmaması sebebiyle bu haktan yararlanamayanlar için de söz konusudur. Bu durumda olanlarla izin sistemine ilişkin düzenlemelerden önce yayına başladıkları için geçici madde hükmünden yararlanarak yayınlarına devam eden kuruluşların ifade ve basın özgürlükleri arasında önem ve öncelik farkı bulunmamaktadır.

Nitekim, anılan geçici maddenin kapsamında yer almaması ve sıralama ihalesinin yapılmaması sebebiyle yayın izni verilmeyen bir kuruluşun yaptığı bireysel başvuruda, Mahkememizce uygulamadaki eşitsizliğe işaret edilerek, sınırlı sayıda olan kanal ve frekansların, Kanunda belirtilen şartları yerine getirenlerin yayın yapmalarına imkân sağlayacak biçimde ve hakkaniyete uygun olarak tahsis edilmesi gerektiği belirtilmiş; Anayasanın ve kanunların mezkûr emredici hükümlerinin uygulanmamasından dolayı yayın izni alamayan başvuruçunun da ifade ve basın hürriyetlerinin ihlal edildiğine karar verilmiştir (Bizim FM Radyo Yayıncılığı ve Reklamcılık A.Ş.[GK], B. No: 2014/11028, 18/10/2017, §§ 61,67).

İncelenen kuralın iptal gerekçesinde de vurgulandığı üzere, kullanım bedelleri ödenmeden kanal ve frekans kullanımı, esasen kıt kaynakların etkin bir şekilde kullanılmasına imkân sağlayacak tedbirlerin alınmasını engelleyebilecek ve izin sisteminin ilgili kuruluşlar üzerindeki bağlayıcılığını etkileyebilecektir.

Diğer taraftan, düzenlemeyle öngörülen sınırlamanın mahiyeti de öngörülen tedbirin gerekli ve orantılı olup olmadığının değerlendirilmesinde dikkate alınmalıdır.

Kuralda öngörülen yayın durdurma yaptırımının idarî tedbir niteliğinde olduğu kararın gerekçesinde de kabul edilmektedir. Başka bir ifadeyle, yayın durdurma cezalandırma amaçlı değil, mevzuat ihlalini durdurma, engelleme, tekrarlanmamasını sağlama ve hizmetin (sistemin) aksama riskini ortadan kaldırma amaçlı bir idarî tedbir olduğundan -idarî cezalardan farklı olarak- idare hukukunda idarî işlemler için öngörülen kriterlere tâbi olması gerekmektedir (geniş bilgi için bkz. Ali D. Ulusoy, İdari Yaptırımlar, İstanbul 2013, s. 8-9, 11 ve 175-177; Ali D. Ulusoy, Yeni Türk İdare Hukuku, 2. bs., Ankara 2019, s.448-452).

Kuşkusuz yasama organı idarî tedbirler öngören düzenlemeler yaparken de sınırsız bir yetkiye sahip olmadığından öngörülen idarî tedbirlerin de ölçülülük ilkesine uygun olması gerekir. Ancak buna ilişkin değerlendirmede sınırlamanın mahiyeti ve özellikle yayın durdurma tedbirinin geçici olduğu gözönünde bulundurulmalıdır.

Mahkememiz de bir kararında, ilgililerin geçici olarak kamu ihalelerine katılamayacaklarını hükme bağlayan kuralda öngörülen yaptırımın idarî ceza değil tedbir niteliğinde olduğunu, kamu ihalelerinde rekabetçi bir ortamın oluşturulması ve fırsat eşitliğinin sağlanması amacıyla çıkarılan Kanunda yer verilen ve iptali talep edilen kuraldaki idarî tedbirin Kanunla ulaşılmak istenen amaç için elverişsiz ve gereksiz olduğundan söz edilemeyeceği gibi orantısız olarak kabulünün de mümkün olmadığını belirterek ölçülülük ilkesi açısından Anayasaya aykırılık bulunmadığına karar vermiştir (14/1/2010 tarihli ve E.2007/68, K.2010/2 sayılı kararımız).

İptali talep edilen tedbirin de yayıncı kuruluşların menfaatlerini olumsuz yönde etkileyeceği kuşkusuzdur. Ancak Anayasada açıkça, sınırlı kaynakların hakkaniyete uygun olarak kullanılmasını sağlamak amacıyla bir izin sistemi kurulması konusunda yasama organına takdir yetkisi tanındığı, yayın durdurma yetkisi ile kullanım bedellerinin zamanında ödenmesinin ve izin sisteminin tam olarak uygulanmasının amaçlandığı dikkate alındığında bu idarî tedbirin gerekli olmadığından söz edilemez.

Ayrıca sınırlama öngören hükmün bedelin ödenmesine kadar geçici nitelikte bir tedbir uygulanmasına imkân tanındığı, bedelin ödenmemesi hâlinde yayın durdurma tedbirinin uygulanacağını açık olduğu, kuralın bu yönüyle ilgililerin önceden gerekli önlemleri almalarını mümkün kıldığı, Kanunun 42. maddesinde söz konusu bedellerin dört eşit taksitte ödenmesi öngörülerek kolaylık sağlandığı, ödenmemesi hâlinde yayınların bir ay içinde durdurulacağı belirtilerek ilâve bir süre tanındığı ve özellikle anılan bedelin ödenmesinde tekrarlanan aksaklıklar olmamasına rağmen icra yoluyla tahsil yöntemi denenmeden veya önemsiz meblağlar için de doğrudan yayın durdurma kararı verilmesi gibi uygulamada karşılaşılabilecek keyfî muamelelere karşı iptal davası açma ve uygulanan tedbirin ölçülü olup olmadığının idarî yargı yoluyla denetlenmesi imkânının olmasından dolayı usulî güvencelerin de bulunduğu dikkate alındığında, düzenlemeyle hedeflenen kamu yararı ile ifade ve basın özgürlükleri arasında bulunması gereken makul dengenin bozulmadığı, başka bir ifadeyle orantılı olduğu da açıktır.

Bu itibarla, incelenen kuralın Anayasaya aykırı olmadığını düşündüğümünden, kuralla getirilen mezkûr tedbirin gereklilik ve orantılılık alt ilkeleri yönünden ölçülü bulunmadığı gerekçesiyle varılan iptal sonucuna katılmıyorum.

Üye

M. Emin KUZ

KARŞIOY GEREKÇESİ

Mahkememiz çoğunluğunca, 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un geçici 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasının üçüncü cümlesindeki ***“Kanal ve frekans kullanım bedelini 42 nci maddeye göre ödemeyen ...”*** ibaresinin, gereklilik ve orantılılık açısından ölçülülük ilkesine uygun olmadığı, dolayısıyla Anayasanın 13., 26. ve 28. maddelerine aykırı olduğu gerekçesiyle iptaline karar verilmiştir.

Aşağıda açıklanan nedenlerle tarafımızca bu sonuca iştirak edilememiştir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, kanal ve frekans kullanım bedeli, yayıncı kuruluşlara tahsis edilen kanal ve frekansların karşılığı olarak, bir başka söyleyişle yayıncı kuruluşlara kanal ve frekans tahsis edilmesi nedeniyle istenilmektedir. Bu nedenle, itiraz konusu kuralın bir yaptırım olmadığı, idarece verilen bir hizmetin karşılığını oluşturan “bedelin” tahsilini kolaylaştırmaya ve bedeli ödenmeden söz konusu hizmetten yararlanmaya devam edilmesini engellemeye yönelik bir tedbir olduğu vurgulanmalıdır.

Bu nedenle kuralın Anayasanın 26. maddesiyle ve ifade hürriyetiyle ilişkilendirilmeden incelenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Diğer taraftan aksi kabul edildiğinde de varılan sonuca katılmak mümkün değildir. Çoğunluk görüşüne dayalı kararda; incelenen kuralla öngörülen yayın durdurma tedbirinin meşru amacının bulunduğu, demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırılık taşımadığı, ancak kanal ve frekans kullanım bedelinin ödenmemesi nedeniyle yayın durdurmanın ulaşılmak istenen amaç bakımından zorunlu olmadığı ve sınırlamayla hedeflenen kamu yararı ile ifade ve basın hürriyetleri arasında bulunması gereken makul denge kurulamadığı için ölçülü bulunmadığı belirtilmektedir.

Oysa kararın gerekçesinde de açıklandığı gibi, söz konusu kanal ve frekansların sınırlı olması nedeniyle Anayasa’da radyo ve televizyon yayınlarının izin sistemine bağlanabileceği öngörülmüş ve kullanım bedeli tahsil edilmesine de imkân sağlayan bir yasal düzenleme yapılmıştır. Dolayısıyla kanal ve frekans kullanım ücreti alınması da, bunun ödenmemesi durumunda yayın durdurma tedbiri uygulanması da getirilen izin sisteminin gereğidir. Başka bir ifadeyle bu ödemelerin yapılması için öngörülen tedbir de Anayasa’nın 26. maddesinde belirtilen izin sisteminin gereği olarak yapılan bir sınırlamayı ifade etmektedir.

Bu nedenle Anayasa’nın 26. maddesine dayanılarak bir izin sistemi öngörülmesi konusunda yasama organına takdir yetkisi tanındığı ve yayın durdurma yetkisi ile kullanım bedellerinin zamanında ödenmesinin sağlanarak izin sisteminin etkin bir şekilde uygulanmasının

amaçlandığı göz önünde bulundurulduğunda söz konusu idarî tedbirin gerekli olmadığı söylenemez.

Öte yandan kuralda bedelin dört taksitte ödenmesine izin verilmesi suretiyle ödemede önemli bir kolaylık getirilmiştir. Ayrıca öngörülen sınırlama ile geçici bir tedbir uygulanmasına, yani bedelin ödenmesine kadar geçici nitelikte bir tedbir uygulanmasına imkân tanınmıştır. Üstelik kural söz konusu bedelin ödenmemesi hâlinde yayın durdurma tedbirinin uygulanacağını muhatapları tarafından baştan bilinmesini sağlayacak açıklıkta olduğundan ilgililerin bu konuda önceden gerekli önlemleri almaları mümkündür.

Bu nedenlerle, sınırlamanın orantılı olmadığı söylenemeyeceği gibi keyfî uygulamalara karşı iptal davası açma imkânı da bulunduğu kuralda sınırlamayla hedeflenen kamu yararı ile ifade ve basın özgürlükleri arasında bulunması gereken makul denge bozulmamıştır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle incelenen kuralda Anayasaya aykırılık bulunmadığını düşündüğümden, kuralın iptal edilmesine ilişkin çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Üye
Kadir ÖZKAYA

KARŞI OY

15/2/2011 tarih ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un geçici 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan "*Kanal ve frekans kullanım bedelini 42. maddeye göre ödemeyen....*" ibaresinin iptaline ilişkin çoğunluk görüşüne katılmıyoruz.

Şöyle ki;

İtiraz konusu kural ile kanal ve frekans ücretinin usulüne göre ödenmemesi durumunda Üst Kurul tarafından yayınların, ödeme yapılınca kadar, geçici olarak durdurulmasını öngörmektedir.

6112 sayılı Kanun ile, karasal ortamda yayında olan radyo ve televizyon kuruluşlarından "*Kanal ve frekans yıllık kullanım bedeli*" tahsil edileceği hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede yıllık kullanım ücretlerinin ödenmesini sağlamak için yayınların geçici olarak durdurulmasına imkan sağlayan, izin sisteminin bir parçası olarak radyo ve televizyon kuruluşlarına yasal olarak yüklenen bedelin ödenmesini ve böylece izin sisteminin işletilmesinin sağlanması amaçlanmıştır. Somut olayda da anayasa koyucu, radyo ve televizyon yayınlarının izin sistemine bağlanabileceğini ve dolayısıyla, bir izin sistemi kurulmuşsa radyo ve televizyon yayıncılığının bu izin sistemine uygun kullanılması gerektiğini kabul etmiştir.

Kanal ve frekans bedelinin ödenmesi kamu düzeninin gereğidir. Ödemelerin yapılması için yaptırım ve tedbir uygulanması Anayasa 26. maddede sayılan sınırlama içinde kalmaktadır.

Sınırlamanın geçici olması ve tedbir niteliğinde bulunması (ödeninceye kadar), yürütmeyi durdurma dahil dava açma hakkının bulunması ve en önemlisi de söz konusu yayın durdurma

Esas Sayısı:2019/70

Karar Sayısı:2019/81

tedbirlerine maruz kalabileceğinin ilgilileri tarafından önceden biliniyor olması karşısında, kuralın amacının izin sisteminin gereği olduğu anlaşılmaktadır.

Üye

Recai AKYEL

Üye

Yıldız SEFERİNOĞLU